

ריח של פוגרום

זה קרה ברמת-עמידר. זה קרה בעוביידה. זה קורה בהרודיון

נציגת-המישטרה היא שהשתמשה במילה נבית-המישטרה: פוגרום. המילה הרוסית המבחילה מעלה זיכרונות נפשו של כל יהודי. עכשיו אין עוד מנוס מלהשתמש בה במדינת-היהודים.

עלילת דם. מה שקרה בימים האחרונים בשכונת רמת-עמידר, בלב המטרופולין של גוש-דן, נושא את כל הסממנים הקלאסיים של מהומה אנטי-שמית.

תחילה עוד ניסתה המישטרה להגיד דבר זאת כ-סיכסוך שכנים. יהודים קשישים וקטנים. בהנהגת אשה היסטית. פרצו לדירה שבה גרו פועלים ערביים שקטים. פצעו את היירים וורקו אותם מבעד לחלון. הרסו את הרהיטים ושרפו את הדירה.

למחרת התברר כי זה היה רחוק מלהיות סיכסוך-שכנים תמים. דייקו את שכונה הצדיקו את המעשה בקול רם. לעיני הטלוויזיה. דירות נוספות הוצתו. תו. הערבים דייקו-השכונה — פועלים קשישים וסטודנטים באוניברסיטה היהודית-דתית בראילון הסמוכה — נמלטו על נפשם.

העברושים נושאי-הדבר הגיועני של הרב מאיר כהנא הופיעו מיד כדי לנכור באשפה הגיוענית.

ברור כי אין זו תופעה מקומית. אין ספק שהמצב דומה בשכונות רבות ברחבי הארץ, שבהן החלו פועלים ערביים לשכור דירות, כדי לעבוד במשק היהודי, לבנות בניינים יהודיים ולהפעיל בתחורות יהודיים.

המישטרה נעלמה. מול פוגרום מתמשך וגלוי זה היתה התגובה הישראלית מאלפת. כמשך ימים לא עשתה המישטרה דבר כדי להגן על הדיירים הערביים. כמו בפוגרום קלאסי. נעלמה המישטרה מן השטח, ונתנה לאספסוף להשיג תולד.

ראשי-העירייה, אורי עמית, איש מפלגת-העבודה, הגיב בקול-ענותי חלושה. הוא לא עלה על המיתרסים, כפי שעשה בשעתו ראש עיריית גיבעתיים הסמוכה, מול הפרובוקציה של כהנא.

המיסד הפוליטי הגיב בדרך הישיגרה, בלחש. נשיא-המדינה, חיים הרצוג, התבטא בפה מלא, אך רק עעבור שבוע.

תנועת-השלום נעלמה. מחנה מפולג ומסוכסך זה, שהמוראל שלו שואף לאפס. המכור למפלגות שונות והכפוף לאינטרסים קטנוניים, לא היה מסוגל להגיב. תחת הפגנה של רכבות, כפי שנערכה בפאריס אחרי הנתח פצצה במיסערה יהודית, הפגינו כמה עשרות.

פקידים ובריונים. אחרי הפוגרום רמת-עמידר בא הפוגרום בעוביידה.

זה לא היה בישראל הישנה, אלא בשטח כבוש. הפעם נערך הפוגרום בחסות השילטון. בעזרת הקוזאקים. באמצעות כנופיה חמושה כרשיון (ראה עמודים 9-8). אך מבחילה יותר מכל פוגרום אלום היתה ההודעה כי השילטונות מתכוון עיבור לקדוח מים ליד בית-ילחם, ולהעי

יחסי חוץ

מדוע הוא עשה זאת?

קורט ולדהיים, פוליטיקאי ערוב ושקרו, זכה בבירכת הבס הקרוש. מדוע?

מדוע הוא עשה זאת?

מדוע קיבל האפיפיור, יוחנן-פאולוס, לוס, את נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים?

השבוע הטרידה, סיקרנה וקוממה שאלה זו מיליונים בעולם, ובראשם, כמובן, את היהודים. היא גם הציבה בעיה מדינית חמורה לפני מדינת-ישראל.

מדוע העניק האפיפיור הפולני, שרע זה עתה נרץ לפני המציבה לקורבנות מתנה-ההשמדה מאידאנק, לגיטימציה סנסציונית לפוליטיקאי ערוב ושקרו, שהסתיר את העובדה שהיה בורג (קטן או גדול) במכונה הנאצית?

פושעים וזונות. התירוצים היישימיים לא עמדו במבחן ההגיון, וגם הוואטיקאן עצמו לא התכוון שיתייחסו אליהם ברצינות.

נאמר: ולדהיים הוא הנשיא של ליב מדינה כזו.

או: כאשר ראשי-מדינה כלשהו מבקש להתקבל עליידי האפיפיור, אין הוא יכול לסרב.

או: ישוע הנוצרי נפגש עם פושעים, זונות ומוכסים. שום כומר נוצרי אינו יכול לסרב לנהוג כך. כל התירוצים האלה מגוחכים. יש לאפיפיור מאה דרכים לרמוז בצורה ריפלומטית למדינאי, שהשעה אינה כשרה לפגישה עימו.

הוא לא קיבל את ולדהיים כפושע. הוא לא השמיע בעת הפגישה הסייגות כלשהי — ולוא גם העדינה ביותר — מעברו ומשקרו. אין שמץ של ספק בכך שהביקור נערך כאקט פוליטי מובהק, שנועד לכבד אדם אשר ממשלות העולם המערבי סירבו להיראות בחברתו.

יש ויכוח על טיב עברו של ולדהיים. במיקרה הטוב ביותר אפשר לומר שלא הוכח שביצע כמו ידיו פושעים נגד יהודים ופרטיונים, אלא

שהיה רק בורג פאסיבי במכונה הצבאית שביצעה פשעים אלה. אך אין כל ספק ששיקר בידועין בעלילמו עובדה זו.

אילו קיבל אותו האפיפיור כדי למחול לו פומבית על חטאיו, וכדי לייעץ לו להתפטר — ניהא. אבל ההיפך נכון.

אם כן, מדוע עשה זאת? יהודה איש-קריות. הסיבה היגיונית היחידה שהזכרה השבוע הייתה נעוצה ביחסיו של האפיפיור עם הממשל הקומוניסטי.

יוחנן-פאולוס הפולני נבחר כאפיפיור על רקע רצונה של הכנסייה להסייג את הגוש הקומוניסטי.

מזה אלפי שנים, מסורת הכנסייה הקאתולית עם כל שילטון, את האליבי לכך נתן ישוע בעצמו, כאשר אמר: "תנו לאלוהים את אשר לאלוהים, ולקיסר את אשר לקיסר". במשך הזמן גילתה הכנסייה כי ההתפשרות עם כל שילטון היא עסק כדאי מאוד.

עכשיו עושה זאת יוחנן-פאולוס עם ממשלת מולדתו. הכנסייה הקאתולית בפולין מכרה את תנועת סולידריות לשילטון, כשם שיהודה איש-קריות מכר את ישוע בעבור 20 שקלי-כסף. שילטון-הדיכוי רורף את סולידריות, אך פותח ברחבי פולין אלפי מרכזי חבריה-זרבות של הכנסייה הקאתולית. המטרה האמיתית של האפיפיור היא להסתדר עם מוסקווה עצמה. פרשת-זלדהיים נולדה, כך נאמר, על רקע זה.

להחזיק בגרזן. ואכן, אין זה עולה על הרעת שקורט ולדהיים, שיהיה מבוקש ביוגוסלביה בעוון פישעי מילחמה, יכול היה להיבחר פעמיים כמוזכיר-אוא"ם, מבלי שהיוגוסלבים והסובייטים ידעו מיהו. סביר להניח כי תמכו בבחירתו כדי שיוכלו להחזיק בגרזנו של מוכיר הניתן להסחיה.

עכשיו נוח למוסקווה לשייח כזה יהיה נשיא אוסטריה, מדינת-מפתח בין מיוזח למערב. ראשי-ממשלת בריטניה המועצות עומד לכוא לביקור רישמי אצלו, עובדה שכמעט לא תיאמן. יתכן כי מוסקווה תבעה מן האפיפיור לקבל את ולדהיים קודם לכן אצלו, כדי לתת הכשר למהרורה עלובה זו לפגישת ריבנטרופ-מולוטוב.

הדבר יתכן, אך גם בו אין הסבר אמיתי. יש לאפיפיור אלף ואחת דרכים לרצות את רצון הסובייטים, מבלי להיכניע דווקא בנקודה זו.

אדמה קאתולית. יש הרואים כאקט זה התפרצות ספונטאנית של האנטי-שמיות המסורתית של הכנסייה הקאתולית.

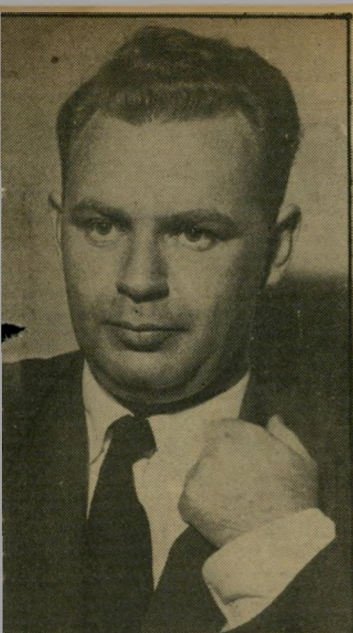
אם כן ואם לא — יוחנן-פאולוס היה צריך להיות מדוע לכך שמיליוני יהודים בעולם יראו את הפגישה באור זה. אחרי ששקד במשך שנים על ריפוי הפצעים ההיסטוריים שנגרמו עליידי מאות שנים של אנטי-שמיות נוצרית, הרס האפיפיור את כל מלאכתו במכה אחת.

נגד אחד מקורמיו בתפקיד, האפיפיור יור פיוס ה-12, הועלו בגרמניה הא שמות כבדות ביותר לגבי התנהגותו בימי-ההשואה. הוטח בפניו שלא עשה די, ושכמעט לא עשה רבר, כדי לעצור את השואה בארצות הקאתוליות. הוא הציל יהודים בקימעונות, אך לא עשה דבר כדי לעצור את רציחתם בסיטור נוח.

אילו קרא האפיפיור, למשל, לי-המוני פולין הקאתולית שלא לתת יד לשואה — האם אפשר היה לקיים את מיתקני אושוויץ, סוביבור, חלמנו, טרבלינקה ומאידאנק על ארמת פולין?

זהו ויכוח היסטורי, שאין לו סיכום מוסכם. המעשה של האפיפיור השבוע חידש אותו. להיסטוריה הכאובה של היחסים בין הכנסייה הקאתולית והעם היהודי נוסף פרק קטן נוסף.

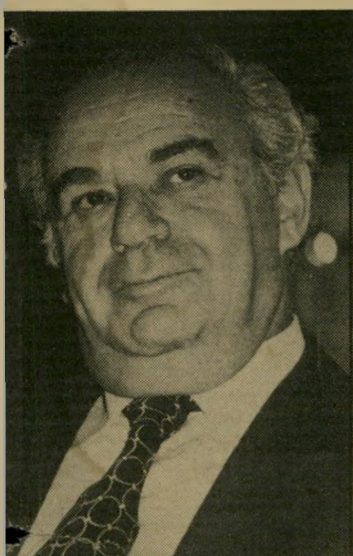
ערב מילחמת-העולם השניה נפגשו שרי-החוץ הסובייטי, ויצ'י-סלאר מולוטוב, ושר-החוץ הנאצי, יואכים פון-ריבנטרופ, וחתמו על ההסכם שאיפשר להיטלר לפתוח במילחמה.

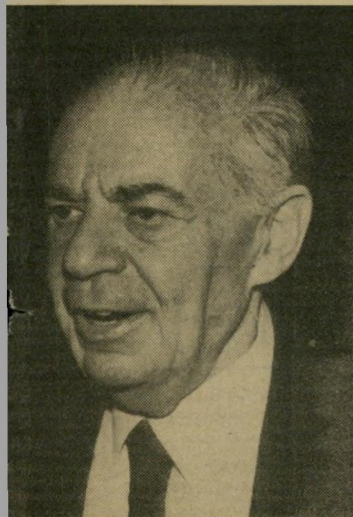
1951: מרקליט צעיר ומבטיח מסעות נקמה

1956: משפט עמוס בגוריון שינאה לוהטת למפאי

1977: שריה-משפטים של ד"ש חקיקה דראקונית

1987: תמונה אחרונה מהרגשת ביצוע